

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
pentru controlul constituționalității punctului 7 din Note
la Anexa nr. 10 din Legea bugetului pe anul 1999 nr. 216-XIV
din 12 decembrie 1998*

Nr.38 din 08.07.99

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.78-79/49 din 22.07.1999

* * *

-----
* M.O., 1998, nr. 119-120, art. 719.

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența:
Pavel BARBALAT - președinte
Nicolae CHISEEV - judecător-raportor
Mihai COTOROBAI - judecător
Constantin LOZOVANU - judecător-raportor
Ion VASILATI - judecător

cu participarea grefierului Aliona Balaban, dlor Valeriu Pascaru, adjunctul Procurorului General, reprezentantul Procurorului General al Republicii Moldova, autorul sesizării, Ion Creangă, șef al sectorului relații cu autoritățile publice în Direcția juridică a Aparatului Parlamentului, reprezentantul Parlamentului, conducându-se după art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție și art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul pentru controlul constituționalității pct. 7 din Note la Anexa nr. 10 "Tariful vamal pentru mărfurile și obiectele de import" din Legea bugetului pe anul 1999.

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea Procurorului General Valeriu Catană, depusă la 1 martie 1999, în conformitate cu art. 24 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională.

Prin decizia Curții Constituționale din 20 aprilie 1999 sesizarea a fost acceptată pentru examinare în fond și înscrisă în ordinea de zi.

În procesul examinării preliminare a dosarului au fost solicitate puncte de vedere Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului, Guvernului, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Mediului, Ministerului Finanțelor, Departamentului Controlului Vamal.

Examinând materialele dosarului, audiind informația prezentată de judecătorii-raportori și argumentele expuse de părți în proces, Curtea Constituțională

a c o n s t a t a t :

La 12 decembrie 1998 Parlamentul a adoptat Legea bugetului pe anul 1999 nr. 216-XIV. Punctul 7 din Note la Anexa nr. 10 "Tariful vamal pentru mărfurile și obiectele de import" conține următoarea prevedere: "Importul mijloacelor de transport care au fost exploatate peste 10 ani este interzis".

Autorul sesizării solicită controlul constituționalității acestei norme, considerînd-o contrară dispozițiilor art. 46 și 127 din Constituție. În opinia sa, această normă îngreșează cele trei elemente ale dreptului de proprietate: posesia, folosința și dispoziția. Autorul subliniază că limitarea exercitării dreptului constituțional la proprietate prin Legea bugetului pe anul 1999 nu poate fi considerată ca o măsură necesară, impusă de ocrotirea sănătății publice și de protecția mediului, supus poluării excesive prin exploatarea mijloacelor de transport cu un grad sporit de uzură, deoarece, în virtutea art. 46 alin. (5) din Constituție, dreptul de proprietate privată obligă proprietarul la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care îi revin, potrivit legii. Respectarea normelor de protecție a mediului poate fi realizată prin optimizarea standardelor și înăsprirea condițiilor tehnice de exploatare a mijloacelor de transport.

Raportînd prevederea contestată la dispozițiile Legii Supreme, Curtea Constituțională constată următoarele.

Art. 46 din Constituție garantează dreptul la proprietatea privată și protecția acesteia. Prin conținutul său el exclude posibilitatea îngrădirii, prin utilizarea pîrghiilor economice și sociale, a dreptului la proprietatea privată. Consacrîndu-l ca instituție juridică și ca unul din drepturile fundamentale ale persoanei, dispozițiile acestui articol obligă statul și ceilalți titulari ai puterii publice să respecte proprietatea și să se abțină de la orice acțiune ce ar aduce atingere acestui drept.

Cadrul juridic concret al protecției dreptului la proprietate este determinat de conținutul și limitele proprietății, sarcină care, potrivit art. 46 alin. (2), (4) și (5) din Constituție, este de competența legislativului.

Legislativul însă nu este liber în acțiunile sale. Pe de o parte, el trebuie să se conducă de interesul colectivității, care nu este unica bază a restricției impuse proprietarului, iar, pe de altă parte, limita admisibilă a unei restricții sociale trebuie să fie determinată de asigurarea existenței dreptului la proprietatea privată, prevăzut de art. 46 alin. (1) din Constituție. Astfel, dispozițiile alin. (1) garantează dreptul la proprietate, iar dispozițiile alin. (5) impun o obligație socială, formînd un tot întreg, indisolubil, care determină existența unui echilibru.

În contextul problemei abordate în sesizare, Curtea Constituțională consideră că legislativul poate să instituie norme de reglementare a proprietății, pornind de la sarcinile privind protecția mediului prevăzute de art. 46 alin. (5) din Constituție.

Conform dispozițiilor generale privind proprietatea (art. 127 din Constituție), dreptul la proprietate este garantat titularilor, dacă acesta nu vine în contradicție cu interesele societății.

În Legea bugetului pe anul 1999, în pct. 7 din Note la Anexa nr. 10, legislativul a concretizat tipul obiectelor ce nu pot fi introduse pe teritoriul Republicii Moldova. Astfel, în virtutea dispozițiilor constituționale, Parlamentul a instituit norme legale ce țin de competența sa exclusivă. Avînd în vedere scopul urmărit de legislativ și regulile restrictive instituite de acesta, Curtea Constituțională consideră că acțiunile legislativului sînt conforme principiilor constituționale. În fiecare caz aparte decizia asupra oportunității restrîngerii exercițiului unui drept aparține Parlamentului. Prin urmare, pornind de la necesitatea protecției mediului, care se încadrează în criteriul general de protecție a sănătății publice, statuat de art. 54 alin. (1) din Constituție, se poate constata că prevederile pct.7 din Note nu contravin dispozițiilor constituționale și nu aduc atingere dreptului la proprietatea privată, consacrat în art. 46 din Constituție.

Pentru motivele arătate, în temeiul art. 140 alin. (2) din Constituție, art.1 alin. (3) lit. a) și c), art. 26 alin. (4) și (5) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 62 și 68 din Codul jurisdicției constituționale,

Curtea Constituțională

H O T Ă R Ă Ș T E :

1. Recunoaște constituțional pct. 7 din Note la Anexa nr. 10 din Legea bugetului pe anul 1999 nr. 216-XIV din 12 decembrie 1998.

2. Prezenta hotărîre este definitivă, intră în vigoare la data adoptării, nu poate fi supusă nici unei căi de atac și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREȘEDINTELE CURȚII
CONSTITUȚIONALE

Pavel BARBALAT

Chișinău, 8 iulie 1999.

Nr. 38.